

”Du har angivit typiska besvär, men vi hittar inga tecken på skada ...”

Detta är det återkommande besked Nackskadeförbundets ordförande fått höra genom åren av folk, som så gott som dagligen ringer till honom. Berättelserna kommer från Sveriges alla hörn - sedan hemsidan www.nackskadeforbundet.se uppmärksammats.

Det hjälper inte att den drabbades alla besvär började i samband med en trafikolycka, där tillknycklade bilplåtar och splinter av alla de slag ligger utspridda på vägbanan, eller efter att en ambulans har kommit in med någon som har varit med om en arbetsplatsolycka.

Den skadedrabbade har som regel vid ankomsten till akutmottagningen varit smärtpåverkad, ibland även mentalt omskakad.

På akutmottagningen har det samtidigt funnits många andra olycksfall, så utfrågningen blev som regel summarisk. Mycket som borde ha funnits med i anteckningarna saknades - när doktorn fortsatte till nästa patient! Men när jurister senare blir indragna i en konflikt mellan den drabbade och dennes försäkringsbolag blir anteckningarna avgörande - trots brister och felaktigheter till följd av missförstånd!

Kanske den som klagade över värk i nacken fick en slätröntgen tagen av halsryggen och att akutsvaret inte innehöll annat besked än att några skador ej iakttagits.

För att skador skall kunna uteslutas i de komplicerade strukturer som finns i nackregionen krävs avancerad teknik och betydande sakkunskap - något som saknas på de flesta sjukhus i Sverige ännu år 2011.

Efter någon timmes observation förklaras att ”några synliga skador förutom några skrubbsår eller några blåmärken” inte kunnat konstaterats, samt att smärta och ömhet föreligger över muskulatur längs hals- och ryggrad (men sådana besvär ”brukar” gå över på några veckor).

Resultatet blev som regel sjukskrivning någon vecka. Sedan skulle allt ha återgått till det normala. ”Har Du sedan några besvär får Du uppsöka Din vanliga vårdcentral!” blev förmodligen avskedsfrasen.

Åtskilliga har efter kort tids sjukskrivning återgått i arbete, även om de inte känt sig helt återställda – ”Doktorn sa ju att inga allvarliga skador fanns”

Många blev dock aldrig helt återställda. De sökte sin vanliga vårdcentral och fick kanske recept på värktabletter, samt remiss till sjukgymnastik – men blev aldrig bra.

Först sedan lång tid gått inser den drabbade att allt nog inte var som det skulle. ”Sjukvården måste ha missat något”, ”bekanta har berättat att folk som åkt till utlandet har fått veta att det fanns skador, som både fastställts med ny teknik och behandlats kirurgiskt, varefter ett antal besvär vilka funnits sedan olyckan försvunnit”.

Ett typiskt fall var "Helena". Trots två bilolyckor och fall i en trappa hade det stora sjukhuset inte hittat några skador. Trots att ordföranden i Nackskadeförbundet ordnat utredning i utlandet, där allvarlig nackskada hade fastställas, hade dessa journalanteckningar aldrig blivit lästa på avdelningen hon blev inlagd på.

Av sina läkare där hade hon istället fått veta att hon var ovillig att medverka i sin rehabilitering. Ett tag hävdades att hon kanske led av MS, men till sist blev beskedet att "hon nog var ett fall för psykiatri".

Under vistelsen där fick hon av och till medvetslöshetsattacker. Hon klarade knappt att sitta kvar i en rullstol, utan ramlade ibland i golvet. För att ta sig över till toalettstolen från sängen krävdes hjälp ...

Hon ville inget hellre än att få åka till utlandet för att få bli opererad för de skador som konstaterats i Norge. Sedan hon fått frågan om operationskostnader lösta genom egna lån och penninggåvor ordnades flygbiljetter, visum till ett fjärran land.

Där blev hon väl mottagen. Med specialundersökningar blev skadorna ännu en gång bekräftade. Efter operation andra dagen efter ankomsten kunde hon redan dagen därpå stå på egna ben, något som inte inte klarat under flera veckors tid.

På tredje dagen rörde hon sig fritt i sjukhuskorridoren. Därefter har hennes besvär – det ena efter det andra försvunnit. En vecka efter att hon farit till landet långt, långt borta var hon hemma och kunde njuta av att åter se sina små barns aktiviteter.

Dag för dag har därefter har känslan kommit tillbaka i händer och fötter. Hennes förhoppningar om att kanske kunna få börja arbeta igen har väckts till liv.

I Nya Wermlandstidningen den 4 mars 2011 går det att läsa om denna historia! Gör det!

Hur kan det komma sig att svensk sjukvård missar den här typen av skador?

Helenas fall är inte unikt. Alldeles för många svenska medborgare har fått samma besked "undersökningen har inte kunnat konstatera att Du har några skador" och därför tvingats åka till utlandet för att få nödvändig vård för att bli återställda.

Vad saknas i svensk sjukvård? Kunskap? Rätt undersökningsteknik? Tron att svensk vård är "bäst i världen", eller är det oro för att kostnaderna för sjukvården skall öka för mycket?

Är regelverken hos våra myndigheter alltför rigida? Saknas tillräcklig kunskap bland administratörer, ledande politiker och deras tjänstemän? Saknas empati bland dem som tolkar paragrafer?

Vilken kompetens har Socialstyrelsens, SBU:s och Tillsynsmyndighetens sakkunniga eller vetenskapliga råd?

Har Whiplashkommissionens budskap, finansierad av trafikförsäkringsindustrin i Sverige fått en sådan genomslagskraft – trots att den rapporten inte byggde på vetenskap utan endast på konsensus (kompromiss mellan olika åsikter) – att ingen brydde sig om att tiotusentals skadedrabbade inte fick den vård de behövde?

Kostar det för mycket att leva upp till de löften som trafikförsäkringen ger? Är inte trafikförsäkringen ett avtal mellan två parter - den som betalar premierna och den som erhåller de årliga avgifterna för att sedan utföra försäkringens garantier?

Vid Nackskadeförbundets besök hos Finansinspektionen framhölls att utebliven vård för skador som uppstår vid trafikolyckor är att betrakta som avtalsbrott och skall som sådant medföra skadestånd. Fråga Finansinspektionen om dess syn på saken!

Vill den mäktiga och ekonomiskt starka försäkringsindustrin slippa kostnaderna för att ta hand om dem som drabbats?

Varför är dessa frågor ointressanta för massmedierna, som annars skickar ut sina flockar av journalister för att gräva i alla typer av avvikelser i det svenska samhället?

Finns det inga grävande journalister längre? Vad skulle inte Uppdrag Granskning eller Kalla Fakta åstadkomma om de fick ett sådant uppdrag?

Eller finns det andra skäl till att våra massmedier är så tysta, fastän tiotusentals allvarligt skadedrabbade aldrig får den vård eller de ersättningar som trafikförsäkringar eller via skattsedeln inbetalda avgifter skulle medföra?

Påtryckningar? Politiskt inopportunt? Annat?

**Bert Magnusson
Ordförande Nackskadeförbundet**

**Bo Sonnsjö
vice ordförande
medicine doktor**

Styrelsen